

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: Óbuda fénykora

Forrás:

Budai Napló

Bp.

1922. 3. 6.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

91(439Bp)09

Hely

Idő

"1922"

Személy

Helyszám

Közp nyomt. XX. cs. 23. sz.

ÓBUDA FÉNYKORA az Anjouk korára esik. A középkorban Óbuda és Szentjakabfalva (a mai Ujlak) között állott az óbudai káptalan vára, amelyet Nagy Lajos királyunk az óbudai királyi várhoz való közelsége miatt 1355-ben tartozékaival együtt a káptalantól magához váltott. A régi óbudai királyi várat, amely már Árpádházi királyaink székhelye is volt s Óbuda és Szentjakabfalva között a hegy fokán épült, akkor anyjának, Erzsébet királynénak ajándékozta s ez inentől fogva a mohácsi vészig a magyar királynék vára, özvegy korokban állandó székhelye lett. Erzsébet királyné még a XII. század derekára, Róbert Károly életében költözött ebbe a várba Visegrádról, ahonnan Zách Felicián merényletének véres emléke üldözte el. Ekkor kezdődött Óbuda fénykora — írja Divald Koronás —, amellyel szemben a mai helyén csak a tatárjárás után épült Buda vára katonai és polgári lakosságával még jó sokáig nem tudott versenyezni. 1334-ben alapítja Erzsé-

bet királyné az óbudai klarisszák kolostorát, amelyet a világlátott Zsigmond király csodálatos művészetűnek nevezett el. Saját szavai szerint a királyné száznál több főúri és nemes leányt helyezett el ebben s a Mátyás-korabeli Ranzanus szerint „az óbudainál az összes kereszténységben kevészebb női klostrom van.“ Kevéssel ezután Erzsébet királyné az óbudai Szent Péter-székesegyházat építtette ujja, amely Péter királyunk alapítása volt. Ez alighanem a mai zsinagóga helyén állott s oly nagyszabásúnak tervezték, hogy a lengyelek Gallus-krónikája szerint, a XII. század derekára „a megkezdett módon egy király sem tudta befejezni“. Erzsébet királyné ujja-építtette, be is fejezte s az említett Ranzanus az akkoriban már igen lehangyolott Óbuda székesegyházáról így írja: — Itt Óbudán is nem egy fényes palotát építtettek, van egy bazilika, amely fölvarban építi palotáját s Óbuda veszt jelentőségéből. Mátyás király idejében pedig falusiasan elcsendesedik.

Qs-link e jótormán elhagyatott helyre s úgy hat, mintha valami híres nagy városban emelték volna. Erzsébet királyné bőkezűségéből épült a minoriták klostroma és kápolnája Óbuda északi részén. Ezzel szemben, a hegy alján, a Victoria-téglagyár telkén a múlt század nyolcvanas éveiben ásták ki Fehéregyháza alapfalait, amely mellett, Anonymus szerint, Árpád sirja volt s amely templom szintén az Anjouk korában épült. Volt még Óbudának és az ezzel egybeépült Szentjakabfalvának külön-külön plébániatemploma s a városnak a belső ellenség ellen való védelmére épült, az alsó hévízeknél, a mai Császár-fürdő mellett, a Római-fürdő táján a két johannita rendház, az utóbbi még a tatárjárás előtt. Amikor Róbert Károly halála után Nagy Lajos királyunk egy ideig Óbudán tartotta székhelyét, főuraink is nem egy fényes palotát építtettek. Zsigmond király már a mai budai várban építi palotáját s Óbuda veszt jelentőségéből. Mátyás király idejében pedig falusiasan elcsendesedik.